

РОЗДІЛ II

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ХІМІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПІД ЧАС ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ

Благодарь К. С.

Полтавський державний аграрний університет

Хімія – це експериментальна наука, і саме через хімічний експеримент можна навчити дитину мислити. Сучасний педагогічний процес має бути спрямований на засвоєння дитиною найрізноманітніших прийомів, методів, способів мислення, тобто учень має володіти технологією проведення відповідних розумових дій. Важливу роль в організації дослідницької діяльності відіграє учнівський хімічний експеримент.

Ефективність експерименту залежить від: постановки конкретного завдання і мети, котрі розв'язуються за допомогою досліду, складання раціонального плану спостереження, уміння фіксувати результативність спостереження, уміння аналізувати і узагальнювати отримані результати, наявності і раціонального підбору інструментів і засобів, за допомогою котрих учитель стимулює і керує спостереженнями учнів. Тому організація цілеспрямованого спостереження, формування навичок спостереження, уміння осмислити результати спостережень і зберігати в пам'яті опрацьовану інформацію складають одну із найважливіших задач хімічного експерименту.

Використання хімічних експериментів в позакласній роботі підвищує інтерес учнів до предмету, формує в них навички та вміння, бажання приймати участь в такій роботі, сприяє розвиткові логічного мислення. Хімічний експеримент являється складовою частиною проектної технології навчання. Процес мислення активізується тим, що школярі беруть участь у всіх стадіях експерименту. Хімічний експеримент під час позакласної роботи з учнями можна поділити на: лабораторні дослідження, практичні роботи, експериментальні задачі з хімії та демонстраційний експеримент[1].

Лабораторні дослідження є короткочасним експериментом, який учні виконують під керівництвом учителя або за інструкціями підручника безпосередньо під час заняття. Лабораторні дослідження можна розглядати як проміжний етап між демонстраціями і практичними роботами для формування самостійної діяльності учнів, спрямованої на оволодіння знаннями, практичними вміннями і навичками.

Практичні роботи є довготривалим експериментом, що пропонується навчальною програмою після опрацювання й вивчення учнями цілого розділу чи курсу. Вони включають ширше коло питань, ніж лабораторні дослідження.

Експериментальні задачі – це завдання практичного характеру, відповіді на які учні знаходять у процесі спостережень за дослідженнями. На відміну від лабораторних робіт і практичних занять експериментальні задачі учні розв'язують самостійно без додаткових інструкцій вчителя. Експериментальні задачі поглиблюють знання з хімії та сприяють розвиткові логічного мислення, змушують учнів порівнювати, осмислювати, аналізувати.

Демонстрації відносять до групи словесно-наочних методів навчання, особливістю яких є поєднання слова вчителя з експериментом. Їх проводить учитель (або учень) перед цілим класом, головним чином, при викладі нового матеріалу, що дозволяє за невеликий проміжок часу зробити наочними важливі висновки або узагальнення з області хімії, навчити виконувати лабораторні дослідження, окремі прийоми й операції[2].

Використовуючи різні види хімічного експерименту, вчитель навчає учнів конкретизувати отримані теоретичні знання, знаходити загальне в одиничному, робити відповідні висновки. Хімічний експеримент розвиває мислення, розумову активність школярів;

його можна розглядати як критерій правильності одержаних результатів та сформульованих висновків.

Список використаної літератури

1. Барановська Л. Ужитковий хімічний експеримент як засіб підвищення інтересу до хімії// Хімія. Шкільний світ. 2009. - №2. - С.4.
2. Книш Л.А. Застосування хімічного експерименту при вивченні хімії // Хімія. 2004. – №4/52/. - С. 2-6.

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Гриньова М. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Стратегічно важливим напрямом підвищення якості освіти України на шляху європейської інтеграції є збереження здоров'я населення, зокрема студентів, учнів та педагогів. У сучасному світі здоров'я це не лише умова його розвитку, а й підґрунтя збереження його існування. Отже, у зв'язку з постійними соціально-економічними та природними змінами, що відбуваються у світі, діяльність щодо профілактики, зміцнення та формування здоров'я молодого покоління вимагає своєчасної корекції. Тому для розробки освітніх стратегій, проєктів і програм важливими є міжнародні глобальні конференції зі сприяння здоров'ю, на яких обговорюються і приймаються законодавчі документи.

Домінантою сучасної освітньої парадигми у світовому контексті стає орієнтація на підготовку вчителя, та формування його ціннісного ставлення до власного здоров'я. Ці аспекти визначаються: Законом України «Про дошкільну освіту» (ст.7 Завдання дошкільної освіти) та Законом України «Про загальну середню освіту» (ст. 5 Завдання середньої освіти).

Застосування здоров'язбережувальних технологій в освітній процес дозволяє зменшити ризики виникнення захворювань та покращити загальний стан здоров'я усіх його учасників. Важливим є те, щоб учитель слугував взірцем здорового образу життя. Отже, майбутній учитель як безпосередній і основний організатор освітнього процесу повинен володіти високим рівнем теоретичної і практичної підготовки до застосування здоров'язбережувальних технологій, щоб у перспективі зміг систематично й найбільш ефективно впливати на здоровий розвиток учнівської молоді.

Під здоров'язберігаючими технологіями вчені пропонують розуміти [2]:

- сприятливі умови навчання студентів у вищому навчальному закладі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання);
- оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм);
- повноцінний та раціонально організований руховий режим.

Слід зазначити, що впровадження здоров'язберігаючих освітніх технологій пов'язано з використанням медичних (медико-гігієнічних, фізкультурно-оздоровчих, лікувально-оздоровчих), соціально-адаптованих, екологічних здоров'язберігаючих технологій та технологій забезпечення безпеки життєдіяльності.

Здоров'язберігаючі технології дозволяють:

- сформувати соціальну зрілість випускника;
- забезпечити можливість студентам реалізувати свій потенціал;
- зберегти і підтримати фізіологічне здоров'я студентської молоді.

У сучасній педагогічній науці виокремилися різні підходи до проблеми здоров'язбереження молоді, а саме: компетентнісний, який реалізується через певні компетенції, тобто інтегровані знання, уміння, навички педагога щодо здоров'язбереження учнівської молоді